

Planten, dieren, bomen...

Ze kunnen behoorlijk lastig zijn, planten, dieren of bomen in je tekst. Zeker als het om fictie gaat. Wat moet je als je verhaal bijvoorbeeld in Australië, China of Rusland speelt, en de plaatselijke flora en fauna komt langs? Want lang niet alles heeft een Nederlandse naam. En je wilt als vertaler voorkomen dat je missers maakt door bijvoorbeeld een dennenorchis in een sappige weide te laten groeien, of een albatros boven de Waddenzee te laten vliegen.

Niet alleen vertalers hebben problemen met planten, dieren en bomen. Datzelfde geldt voor auteurs. Ik geef het niet graag toe, maar eigenlijk ben ik een vogelaar, hoewel ik daar sinds ik boeken vertaal weinig tijd voor lijkt te hebben. Geen erg fanatieke overigens. Het ergste waar ik me aan bezondigd heb, waren de bijeneters in de kop van Noord-Holland.

Zoiets doe ik dus nooit meer, achter zeldzame soorten aan gaan. Bijeneters zijn merelgroot, hebben een schitterend verenkleed (roodbruin, geel, blauwgroen) en blijven slechts kort op één plek zitten. Hoe vind je ze? Dat is niet moeilijk. Rij gewoon wat in het rond en als je een groep mannen met telescopen ziet, weet je dat je op de juiste plek beland bent. Ik parkeer de auto, stap uit en heb de vogels net in mijn kijker en weg zijn ze weer. Ik kan dus zeggen dat ik ze gezien heb, maar in een vogelgids staan ze duidelijker. Maar het ergste waren al die mannen die met hun telescopen als bezetenen dwars door tuinen en landbouwgewassen crosten, achter het groepje aan dat reeds volkomen uit het zicht verdwenen was. Ik schaamde me diep, dat kan ik wel zeggen. Kort daarop kwamen ze nog een keer terug, die bijeneters en mannen. Zonder kijker was alleen heel fraai de schitterende kleurenpracht van de vogels te zien.

Ik vertel dit om te zeggen dat ik iets van vogels weet. Dus daar fop je me niet gauw mee. Ik was dan ook verrast toen ik in mijn tweede boek kolibries en red-winged blackbirds (roodschoudertroepialen) tegenkwam. Het verhaal speelt rond 1900 in Rusland. Jammer genoeg zijn dit soorten die alleen in Amerika voorkomen, dus die vind je niet in Rusland. Uit het hele boek bleek dat de Canadese schrijfster erg veel research gepleegd had, maar daarbij was ze de

Boekvertalers

Over het vak, de vertaler, de wereld en het boek

<http://www.boekvertalers.nl>

'gewone' dingen blijkbaar vergeten. Overigens komt dit mooie boek, *Je prachtige mond* van Nancy Richler, zonder meer in aanmerking voor de rubriek *Vergeten boeken*. Aangezien het om kleur ging is de kolibrie in de vertaling een roodborst geworden en de roodschoudertroepiaal een zwarte specht.

Na een korte boekloze periode heb ik nu weer een boek te vertalen. Een prachtig boek. Maar voor ik het eerste hoofdstuk af heb, heb ik al een bomenprobleem. De plataan staat op bladzijde 5, de esdoorn op bladzijde 6, dus hoe vertaal ik de 'sycamore' die ook op bladzijde 6 staat? Volgens Van Dale kan een sycamore een plataan, een wilde vijg of een esdoorn zijn. Het is verleidelijk om voor de wilde vijg te kiezen, maar staan die wel in de straten van Teheran? Vervolgens kom ik op bladzijde 16 'cooing mourning doves' tegen. Mourning dove... treurduif. Nooit van gehoord. In plaats van dat ik het zo laat, moet ik natuurlijk weer googelen. Ik ben iemand die alles controleert en opzoekt, helaas. *Here we go again!* Een Amerikaanse duif, dus wat doet die in Teheran?

Het was niet moeilijk het e-mailadres van de schrijfster op internet te vinden. Ze wist denkkelijk ook niet wat voor soort boom de sycamore was. En de treurduifjes bleken niet wild te zijn, maar in een kooi te zitten. Ze was heel kordaat, ze heeft beide zinnen onmiddellijk veranderd. *Awesome* eigenlijk... dat de tekst van de volgende Engelse uitgave van haar boek op enkele plaatsen anders zal zijn.

Bronnen foto's, van boven naar onder: [bijeneter](#), [red-winged blackbird](#), [sycamore](#), [mourning dove](#).